

Інноваційний
процес та його
місце у розвитку
соціально-
економічних
систем.

План

1. СУТНІСТЬ ТА МЕТА ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ
2. ФАЗОВА СХЕМА ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ
3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ
4. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
5. ВИСНОВКИ

СУТНІСТЬ ТА МЕТА ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Науково-технічний прогрес як найважливіший фактор економічного розвитку все частіше пов'язується з поняттям інноваційного процесу. Це єдиний у своєму роді процес, що поєднує науку, техніку, економіку, підприємництво й менеджмент.

Термін «інновація» та «інноваційний процес» є дуже близькими, але різними за змістом. Інноваційний процес — це підготовка та здійснення інноваційних змін.

Інноваційний процес включає в себе декілька взаємопов'язаних фаз, таких як: створення (винаходу), освоєння та розповсюдження інновацій.

Світ нововведень не обмежується тільки технікою і технологіями. Удосконалення, зміни систем управління та організації процесів виробництва також здійснюються через уведення інновацій. Нові організаційні структури, методи розробки управлінських рішень, форми стимулювання розробляються науковцями-спеціалістами, освоюються і впроваджуються так само, як і нові прилади, технологічні лінії чи обладнання.

Метою інноваційного процесу є підвищення ефективності господарської діяльності шляхом оновлення технологій, товарів, управління та інших складових організаційної системи.

ФАЗОВА СХЕМА ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Інноваційний процес в економічному й організаційному розумінні поділяється, як уже зазначалось, на окремі етапи, стадії, фази, які розрізняються між собою цільовим призначенням, специфікою управління, фінансуванням, кінцевим результатом діяльності. Специфіка інноваційного процесу така, що з розробленням інновації центр уваги поступово переміщується від сфери досліджень до сфери збуту. Водночас елементи інноваційного процесу перебувають у тісній взаємодії, постійно обмінюючись інформацією.

Інноваційний процес складається з 5 етапів (фаз).

1. Наука. На цій фазі проводяться фундаментальні дослідження і розробка теоретичного підходу до вирішення будь якої проблеми і ця фаза проходить в інститутах, ВУЗах та галузевих науково - дослідних інститутах та лабораторіях.

2. Дослідження. На цьому етапі проводять прикладні, експериментальні дослідження, розробляються експериментальні моделі і цим займається науково - дослідні інститути і малі венчурні підприємства.

3. Розробка. Цей етап пов'язаний із визначенням технічних характеристик нової продукції, пов'язана з конструюванням і розробкою інженерно технічної документації. Створюють дослідні зразки нової продукції та проводять експериментальні виробництва.

4. Фаза виробництва - здійснюється технічна та організаційна підготовка виробництва та масового виробництва.

5. Фаза споживання - збут продукції та задоволення попиту споживачів, ліквідація відпрацьованого, створення нового продукту.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ

Соціально-економічні процеси - це зміни в суспільстві, які відображаються на його добробуті, політичній та економічній стабільності, умовах безпеки та ін. Функціонування цих процесів обумовлює комплексний характер соціальних змін, в структурі яких соціально-економічні властивості процесів доповнюються політичними.

Особливістю соціально-економічних процесів є їх тісна прив'язка до діяльності підприємств (господарюючих суб'єктів), великих національно-державних систем, регіонів, яка визначає масштаби, рівень, темпи і цілі відбуваються в руслі цих об'єктів змін. В основі соціально-економічних процесів лежить цикл «інновації-інвестиції», зумовлюючий логіку розгортання хвиль економічної кон'юнктури на кожному з розглянутих рівнів

Соціальні аспекти сучасних економічних процесів в Україні

Формування засад ринкової економіки створило в Україні принципово нову соціальну та економічну ситуацію, зумовило й певні зміни в соціально-психологічній сфері, у багатьох суспільних та економічних інститутах: формах власності, механізмах розподілу доходів, забезпечення основних соціальних гарантій, соціального страхування та мотивації трудової діяльності, структурній перебудові економіки і формуванні ринкової інфраструктури.

Нова соціальна структура складається з таких соціальних груп: дуже багаті, багаті, середні, бідні та злиденні. Специфічною рисою сучасної структури є надмірно великий розрив між дуже багатими і дуже бідними. Процес усвідомлення багатими, бідними, державою нових структурних змін не встигає за бурхливим розвитком соціальної диференціації" Поряд з великою соціальною групою люмпенів постала проміжна верства між бідними та слабким середнім класом — маргінали, які становлять найбільшу групу населення України. Ще кілька років тому ці люди вважалися достатньо забезпеченими. Сьогодні їм доводиться працювати значно більше, ніж раніше, а споживати значно менше. Становище ускладнюється тим, що це активна, кваліфікована та працездатна частина українського суспільства, яка не має змоги заробляти на пристойне існування. Це найбільш критично налаштована маса людей.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

З огляду на існування поряд з позитивними тенденціями розвитку інноваційних процесів низки проблем, які можна розглядами по-різному, і як позитив, і як негатив, нагальним виявляється пошук шляхів для розв'язання та вирішення цих проблем. Шляхами розв'язання та вирішення зазначених проблем може стати:

- удосконалення нормативно-правової бази для забезпечення розвитку інноваційної системи України;
- необхідність системного й послідовного впровадження функціональних принципів державного управління інноваційною діяльністю;
- органічне включення всіх окремих елементів інноваційного розвитку в єдину активно й цілеспрямовано функціонуючу національну інноваційну систему, що можливо лише за умови дії потужних системоутворюючих чинників

Тенденції інноваційного розвитку

Позитивні

- створення сприятливих ринкових умов для впровадження інновацій у виробничу діяльність та побут населення; - поступове зростання бюджетного фінансування потреб науково-технічного розвитку; - формування потенційних передумов зростання попиту на інноваційну продукцію у вітчизняній економіці; - зростання споживчого попиту суб'єктів національної економіки на інноваційні продукти, технології, знання тощо;

Негативні

- відсутність науково-методологічної бази формування інноваційної системи; - відсутність системності у здійснюваних державою заходах щодо реалізації інноваційного потенціалу національної економіки; - державне управління інноваційною діяльністю здійснюється без чітко сформульованої стратегії науковотехнологічного та інноваційного розвитку, послідовної невваженої зовнішньої та внутрішньої економічної політики;

ВИСНОВОК

Механізм прийняття економічних рішень щодо розробки стратегії інноваційного розвитку має спрямовуватися на забезпечення швидкої модернізації економіки через широке використання новітніх вітчизняних науково-технічних досягнень. З цією метою необхідно забезпечити пріоритетний розвиток галузей, де можна реалізувати факторні переваги й використовувати інноваційну складову наявного виробничого потенціалу. До них слід віднести галузі, які швидко реагують на зростання споживчого попиту (виробництво товарів народного споживання), мають швидкий оборот капіталу (харчова й легка промисловості, внутрішня торгівля й громадське харчування, фінанси й кредит), досягли високого експортного потенціалу (металургійна й паливна промисловості) і посідають вагомe місце в системі господарських зв'язків (сільське господарство, транспорт із зв'язок).

Зазначені галузі спроможні в короткі терміни накопичити інвестиційні ресурси й збільшити надходження до бюджету, а отже, сприяти інвестуванню базових галузей науково-технічного прогресу (машинобудування, електроенергетика, хімічна промисловість тощо), визначених законодавством України як інноваційно пріоритетні. Перехід економіки України на інноваційну модель розвитку потребує вдосконалення системи державного регулювання інвестиційно-інноваційних процесів за напрямками планування, виробництва товарів та послуг, пільгового стимулювання, законодавчого забезпечення, міжнародного співробітництва, управління наукою і освітою, кадрового забезпечення, фінансування й моніторингу